

"На Олімпі українського спорту"

Інформаційно-бібліографічний
дайджест

ББК 91.9:75

Н 12

Дайджест "На Олімпі українського спорту" вміщує добірку матеріалів про яскраві сторінки славетних чемпіонів, з ім'ям яких пов'язані перемоги українського спорту, розповіді про шлях спортивних кумирів.

Видання адресоване юним спортсменам, любителям спорту. Бібліотечним працівникам даний матеріал пропонується використовувати як засіб пропаганди культури спорту, здорового способу життя, заохочення стати тим, хто створює спорт майбутнього.

Укладач: Горай Л.С.

Комп'ютерний набір та верстка: Горай Л.С.
Щадей Н.І.

Відповідальна за випуск: Чіка В.Д.

© Укладач: Горай Л.С.

© Закарпатська обласна бібліотека для дітей та юнацтва

"Зовсім поруч із нами живуть люди, котрі вміють творити дива. Вони змінюють наше уявлення про можливості людського тіла і духу. Кому, як не їм, бути прикладом для молодого покоління, ділитися своїм життєвим досвідом і надихати на тернистий, важкий, а все ж такий прекрасний шлях до успіху"
(Мар'яна Савка)

Протягом тривалого часу представники України були основою багатьох збірних Радянського Союзу. За 58-річний період участі в Олімпійських іграх наші спортсмени завоювали 603 медалі, з них: 231 золотих, 167 срібних і 205 бронзових. Славні імена золотими літерами вписані в історію вітчизняного і світового спорту. Молоде покоління гідно продовжує їхні традиції і є нині одними з найвідоміших у світі українців.

Спорт щедро винагороджує наполегливих та цілеспрямованих. Талант, помножений на працьовитість, допомагає досягти великих вершин, стати спортсменами високого класу. Попри економічно нестабільні десятиліття, Україна, серед понад 250 держав земної кулі, залишається серед еліти спортивних країн!

Серед наших найзаслуженіших чемпіонів були і є особливі, справді "народні спортсмени", яких любили і люблять завжди, за яких вболівають усім народом – від малого до старого, від політика до домогосподарки, яких навіть після поразки вся країна готова носити на руках.

Український спорт динамічно розвивається і радує своїми досягненнями. Більше ста олімпійських нагород здобули наші співвітчизники за часи незалежності. Ми повинні знати своїх героїв, віддати данину поваги неординарним особистостям, легендам українського спорту, бо спортивні перемоги – це справжня гордість держави.

У кожного спортсмена зіркової команди українських чемпіонів своя історія успіху, свій шлях. Немає сумніву, що хроніка перемог, спортивних злетів та досягнень улюблених спортсменів, повинна викликати у підростаючого покоління захоплення та інтерес, адже "саме з дитинства починається шлях, який приводить до найвищих спортивних вершин" (Сергій Бубка).

Хроніка перемог

Баюл Оксана Сергіївна. Українська спортсменка (фігурне катання). Народилася 16 листопада 1977 року в місті Дніпропетровськ. Перша й досі єдина олімпійська чемпіонка (XVII Олімпійські зимові ігри, Ліллегаммер, Норвегія, 1994) незалежної України в зимових видах спорту. Срібний призер чемпіонату Європи (1993), чемпіонка світу (1994).

Оксана почала займатися фігурним катанням у 1982 році, в чотири роки. А в 16 років отримала своє перше "золото". І тоді ж виїхала зі своїм тренером і опікуном Галиною Яківною Зміївською в США.

Сенсацію справила на чемпіонаті світу 1993 року, дебютантка відразу стала чемпіонкою світу. Виконала обидві програми захоплююче емоційно, артистично, прикрасивши програму танцювальними рухами, привівши в захват зал.

На Олімпіаді-94 виконала одну з кращих коротких програм в історії фігурного катання (на музику П.І. Чайковського). Перша частина, лірична, прикрашена витонченою комбінацією спіралей, у другій частині емоції буквально били через край, в темпі, на високій швидкості виконана оригінальна доріжка кроків, цікаві обертання. Незважаючи на помилку в каскаді потрійний лутц – подвійний тулуп (торкання вільною ногою при приземленні), деякі судді практично не знизили оцінки (були виставлені оцінки до 5,9).

Потім Баюл переїхала жити в США, виступала в професіоналах. Зараз продовжує виступи і займається бізнесом, видала дві книги англійською мовою.

У 2005 році повернулася в професійний спорт. Оксана брала участь у низці комерційних льдових шоу – в США та Європі (у німецькому Оберстдорфі).

У 2010 році повернулася на Україну, поступила до Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова в Києві на факультет "Тренерська робота", планує створення школи фігурного катання.

Безсонова Ганна Володимирівна. Українська гімнастка, абсолютна чемпіонка світу з художньої гімнастики 2007 року, дворазова бронзова призерка Олімпійських ігор 2004 і 2008 років.

Ганна Безсонова народилася 29 липня 1984 року у Києві, виросла в спортивній сім'ї. Батько Ганни –

відомий у минулому футболіст київського "Динамо" Володимир Безсонов, а мати – чемпіонка світу у групових вправах з художньої гімнастики. Вікторія Безсонова не збиралася віддавати дочку в гімнастику. Швидше бачила її на балетній сцені. Однак у п'ять років дочка категорично заявила, що хоче бути гімнасткою. Так під безпосереднім керівництвом матері почалися заняття художньою гімнастикою.

Ганна Безсонова виступала у змаганнях десять років – з 1999 по 2009. Символічно, що і перший, і останній для Ганни чемпіонати світу пройшли в Японії (Осака, 1999 і Міє, 2009).

Починаючи з 2002 року, стала лідером збірної України. Протягом десятирічної спортивної кар'єри Ганна Безсонова міцно трималася в числі лідерів світової художньої гімнастики.

У послужному списку Ганни Безсонової чимало вагомих титулів – 2-разова чемпіонка світу в окремих видах (обруч, булави), володарка золотих медалей на етапах Кубка світу, 3-разова чемпіонка Європи в окремих видах багатоборства (обруч, булави, стрічка), абсолютна чемпіонка світу 2007 року, двічі бронзовий призер Олімпійських ігор, а також багаторазовий срібний призер чемпіонатів світу і Європи.

У 2010 році відбувся Кубок Дерюгіної, на якому Ганна Безсонова попрощалася зі спортом. Ганна представила прощальний показовий номер під пісню Лари Фабіан "Je suis malade", зворушила багатьох уболівальників.

Ганна Безсонова запам'яталася глядачам елегантністю, грацією, виразністю і експресивністю своїх виступів, тому вболівальники прозвали її The Queen of Elegance (Королева елегантності).

Блохін Олег Володимирович. Радянський і український футболіст та тренер. Найрезультативніший бомбардир радянського футболу всіх часів – 319 голів у залік клубу Григорія Федотова. Лауреат Ювілейної нагороди УЄФА як найвидатніший український футболіст 50-річчя (1954-2003). Вихованець школи "Динамо" Київ з 1962 року.

Звання "майстер спорту" СРСР міжнародного класу отримав у 1972 році, "заслужений майстер спорту" – (1975). Заслужений тренер України. Народний депутат України 3-го та 4-го скликання (фракція СДПУ(о)). З 21 квітня 2011 року головний тренер збірної команди України з футболу.

Народився 5 листопада 1952 року в Києві.

На відміну від багатьох своїх ровесників Олег ніколи не перебирав види спорту, перш ніж зупинитися на якомусь одному. Вибір на користь футболу був зроблений у ранньому дитинстві, хоча мамі, відомій у Радянському Союзі бігунці, дуже хотілося, щоб Олег став легкоатлетом.

Він був прийнятий в юнацьку школу "Динамо" (Київ), потім у дорослий склад прославленого клубу. Незабаром зайняв значне місце в команді, з якою став 7-кратним чемпіоном СРСР, п'ять разів з товаришами по команді здійснював коло пошани після перемог у розіграві Кубка СРСР.

Блохін послідовно грав за збірні СРСР: юнацьку, молодіжну (другий призер відповідного чемпіонату Європи 1972 року), олімпійську (бронзовий призер на двох Олімпійських іграх – у 1972 і 1976 роках), першу (в 1977, 1979 і 1981 роках був її капітаном).

У 1975 році, коли київські динамівці виграли Кубок кубків і Суперкубок, до Олега прийшло міжнародне визнання, він вже мав славу футболіста, який визначає командну гру.

Йому належать всі особисті рекорди в радянському футболі. Так, наприклад, за збірну СРСР він провів 112 матчів (більше, ніж хто-небудь) і забив 47 м'ячів. Зіграв у чемпіонатах СРСР 432 рази і забив 211 м'ячів (це ще два всесоюзних рекорди). У п'яти випадках (частіше за інших) очолював список бомбардирів чергової першості СРСР. 15 разів називався в числі кращих гравців сезону, причому в 13-ти (!) випадках під першим номером. Тричі в результаті референдуму радянських спортивних журналістів, організованого тижневиком "Футбол-Хокей", визнаний кращим футболістом СРСР (у 1973, 1974, 1975 роках), Заслужений майстер спорту.

Він стає володарем "Золотого м'яча", інакше кажучи, першим футболістом Європи (за опитуванням тижневика "Франс футбол"), а через шість років у такому ж анкетуванні провідних спортивних видань Старого Світу розташовується на п'ятому місці. Блохін двічі входив у збірну команду Міжнародної федерації футболу (ФІФА) – в 1979 році проти західнонімецької команди "Боруссія" з Дортмунда, а в наступному сезоні — проти іспанської "Барселони", грав за збірну команду Європейського футбольного союзу (УЄФА) проти збірної ЧССР (в 1981 році) і за збірну Європи (у 1982 році) проти збірної решти

світу. Ім'я Олега Блохіна навечно вписано в історію європейського футболу, причому золотими літерами.

Попрощавшись з київськими вболівальниками, Блохін виїхав на Кіпр – грав за "Арісу" (Лімасол). Через рік остаточно повісив бутси на цвях – став тренером. Протягом двох з половиною років очолював "Олімпіакос" (Пірей). Протягом трохи більше двох років Блохін тренував "Іонікос" (Афіни).

У 2003-2007 роках – головний тренер збірної України. З ним вона прийшла до свого вищого досягнення – стала чвертьфіналістом чемпіонату світу 2006 р. В даний час знову є головним тренером збірної України, був призначений на цю посаду навесні 2011 р.

Олег Володимирович Блохін – автор книг "Гол, который я не забил", "Право на гол" (у співавторстві), "Экзаменует футбол", "Футбол на всю жизнь" (два видання).

Бубка Сергій Назарович. Український легкоатлет (стрибки з жердиною). Чемпіон Європи і світу, багаторазовий світовий рекордсмен, олімпійський чемпіон. Заслужений майстер спорту, кандидат педагогічних наук, Герой України.

Народився 4 грудня 1963 року у місті Луганськ. У 1987 році закінчив спортивний факультет Київського інституту фізичної культури.

3 липня 1985 року, виступаючи на змаганнях у Парижі, український жердинник Сергій Бубка першим у світі підкорив шестиметрову висоту!

Тепер, мабуть, тільки допитливі любителі спорту пам'ятають, що Бубка голосно заявив про себе світовими рекордами на позначках, що передували шестиметровому Олімпу. Таких польотів українець зробив 13, причому тільки в 1984-му – відразу сім. А потім був той сектор на стадіоні в передмісті Парижа. Бубка замовив суддям висоту 6.00. Дві спроби виявилися невдалими, а в завершальній Сергій перемахнув через планку. Здійснилося! Донеччанина чекало довге і славне спортивне життя. Згадаємо про найбільш значні, унікальні досягнення.

Сергій встановив на стадіоні та в залі 35 світових рекордів! Символічно, що найвищий політ на 6.15 спортсмен здійснив у 1993-му у рідному Донецьку. Цей показник тримається і понині. А всього планку на рубежі 6 метрів і вище Бубка долав 46 разів! Доречі, після нашого першопрохідця також інші жердинники підкорювали

шестиметровий рубіж. Але їх усього лише 13 чоловік. І рекорд українця поки недосяжний.

У 1988 році українець переміг на Сеульській Олімпіаді. Через бойкот Союзом брати участь в Іграх у Лос-Анджелесі йому не довелося, а в Барселоні, Атланті та Сіднеї успішно виступити завадили травми.

Але з тими невдачами Бубка сповна розквітався на світових чемпіонатах, де на сектор виходили ті ж олімпійці. Сім разів на цих турнірах Сергій піднімався на найвищу сходинку п'єдесталу пошани! Ставав також переможцем Кубка світу та дворазовим чемпіоном Європи.

Бубку визнали кращим спортсменом світу. Президент Міжнародного олімпійського комітету маркіз Хуан Антоніо Самаранч назвав його найвидатнішим спортсменом сучасності. А за феноменальні досягнення в стрибках з жердиною його ім'я занесли до Книги рекордів Гіннеса. За часів існування Союзу видатного атлета нагородили орденами Леніна і Трудового Червоного Прапора.

У незалежній Україні його відзначили орденом "За заслуги" II ступеня та Почесною відзнакою Президента України. Бубка удостоєний звання Герой України. Вдячні земляки встановили йому пам'ятник у центрі Донецька.

Сьогодні Сергій Бубка – помітна фігура суспільно-політичних подій у себе на батьківщині. Був депутатом Верховної Ради, з 2010 року – президент НОК України.

Сергій Бубка: "Був, є і буду патріотом держави. Мій пріоритет – сучасний олімпійський рух".

Вірастюк Василь Ярославович. Український стронгмен, володар титулів "Найсильніша людина України" (2000, 2001, 2002, 2003, 2005) та "Найсильніша людина світу" (2004). Член збірної України, яка виборола титул "Найсильніша нація світу" у 2003 та 2004 роках. Заслужений Майстер спорту України.

Народився 22 квітня 1974 року в Івано-Франківську.

У 1989 році вступив до Технікуму фізичної культури в Івано-Франківську. Після закінчення технікуму, два роки служби в армії.

З 1994 по 2000 рр. – працював тренером з легкої атлетики в спортивному товаристві "Україна".

Нормативи Майстра Спорту виконав у 1995 році, нормативи Майстра Спорту Міжнародного Класу у 1998 р. З 2000 року займався силовим багатоборством "STRONGESTMAN".

У 2002 році став третім у змаганнях за звання "Найсильніший у Центральній Європі" і взяв Гран-прі міжнародного турніру в Зальцбурзі (Австрія). У змаганнях суперсерії IFSA (Міжнародної федерації найсильніших атлетів світу), що проводилися на Гаваях, був шостим.

У 2003 році здобув третє місце на чемпіонаті світу серед "стронгменів" в Замбії.

У 2004 році здобув перемогу на чемпіонаті світу "Найсильніша людина світу", який проводився на Багамах, та посів шосте місце у найпрестижніших змаганнях із силового спорту "Арнольд класік".

У 2007 році виграв змагання у м. Сеулі (Південна Корея) та отримав титул Чемпіона світу з силового екстриму IFSA.

Дерюгіна Ірина Іванівна. Дочка олімпійського чемпіона-п'ятиборця Івана Костянтиновича Дерюгіна і тренера з художньої гімнастики Альбіни Дерюгіної. У віці 10 років в 1968, Ірина Дерюгіна поступила в Національну вищу балетну школу. З 1976 до 1980 рр. навчалася в Київському державному інституті фізичної культури.

Була членом збірної СРСР з художньої гімнастики з 1972 року, до завершення спортивних виступів у 1982 році. У складі команди Ірина Дерюгіна стала однією з найбільш титулованих гімнасток СРСР і світу за всю історію художньої гімнастики. Ірина сходила на 1-у сходинку п'єдесталу пошани на всіх великих змаганнях того часу: починаючи з Чемпіонатів і Кубків СРСР і до Чемпіонатів Європи та світу (1977р., 1979р.). Ірина стала також 4-кратною володаркою Кубка Інтербачення, одного з найпрестижніших змагань 1980-х років.

Після завершення спортивних виступів вона була призначена тренером Національної збірної України з художньої гімнастики разом з А.Н. Дерюгіною. Їхній творчий дует виховав і показав світу таких гімнасток як: Олександра Тимошенко, Оксана Скалдїна, Катерина Серебрянська, Тетяна Попова, Тамара Єрофєєва, Ганна Бессонова, Наталія Годунько і багато інших. Серед них – 2 олімпійські чемпіонки, 1 призер олімпійських ігор, 11 чемпіонок світу, 30 призерів чемпіонатів світу. На головних міжнародних турнірах останніх 20 років вихованки

Ірини Дерюгіної завоювали більше 120 золотих, 30 срібних і 30 бронзових медалей.

З 1985 року – суддя міжнародної категорії Міжнародної федерації гімнастики (FIG). З 1988 по 1992 рр. член технічного комітету FIG. Віце-президент Федерації художньої гімнастики України (президент – Альбіна Дерюгіна).

Ірина Дерюгіна також є організатором і автором ідеї проведення в Києві щорічного міжнародного змагання з художньої гімнастики Гран-прі "Кубок Дерюгіної-Нафтогаз".

1976 р. – Чемпіонат Європи, Австрія (золота медаль).

1979 р. – Чемпіонат світу, Великобританія (1 місце – абсолютна першість, 1 золота, срібна та бронзова медаль у фіналах в окремих видах).

1975-1979 рр. – Кубки СРСР (1 місце – абсолютна першість, 1 місце – 4 фіналу в окремих видах).

1977 р. – Чемпіонат світу, Швейцарія (1 місце – абсолютна першість, 1 золота та 2 срібні медалі у фіналах в окремих видах).

1978 р. – Чемпіонат Європи, Іспанія (2 місце – абсолютна першість).

1979 р. – Спартакіада Народів СРСР (1 місце – абсолютна першість).

Клочкова Яна Олександрівна. Народилася 7 серпня 1982 року у м. Сімферополі. У 1997 році переїхала у м. Харків. Закінчила Харківське училище фізичної культури і спорту в 2001 році. Закінчила: Київський Національний університет фізичного виховання та спорту України. Заслужений майстер спорту України. Тренується у Заслуженого тренера України, Заслуженого працівника фізичної культури України Кожух Ніни та її чоловіка Заслуженого тренера Радянського Союзу, Заслуженого працівника фізичної культури України Кожуха Олександра (м. Харків). Багаторазова чемпіонка України.

"Золотою рибкою" називають Яну Клочкову, яка плаває краще за всіх у світі і з кожних змагань привозить додому цілу низку медалей.

Багаточисленні та значні досягнення Я. Клочкової говорять самі за себе : Срібна призерка Юніорського Чемпіонату Європи 1996 р. у Данії; дворазова переможниця і бронзова призерка в естафетному плаванні Юніорського Чемпіонату Європи 1997 р. у Глазго; срібна (400 м к.п.) і

бронзова призерка (200 м к.п.) Чемпіонату Європи 1997 р. у Севільї; срібна призерка (400 м к.п.) Чемпіонату світу у Перті (Австралія) 1998 р.; переможниця Кубка світу 1998 і 1999 років у комплексному плаванні, бронзовий призер 2004 року; дворазова переможниця, срібний і бронзовий призер Юніорського Чемпіонату Європи 1998 р. у Антверпені; Чемпіонка світу (400 м к.п.) і срібна призерка (200 м к.п.) у Гонконзі 1999 року у 25-ти м басейнах; дворазова переможниця (200 і 400 м к.п.) і бронзова призерка (400 м в/с) Чемпіонату Європи 1999 року у Стамбулі; чотириразова чемпіонка Європи 1999 року у Лісабоні у 25-ти м басейнах (200,400 к.п., 400,800 в/с); дворазова Чемпіонка світу (200 і 400 м к.п.) і срібна призерка (400 в/с) у Афінах 2000 року у 25-ти м басейнах; триразова Чемпіонка Європи 2000 року у Гельсінкі (200, 400 к.п., 400 в/с); дворазова Чемпіонка Олімпійських Ігор 2000 р. у Сіднеї (200 – 2.10, 68 і 400 м – 4.33,59 к.п.) та срібна призерка (800 м в/с -8.22,66); дворазова Чемпіонка Європи 2000 р. у Валенсії (200 и 400 м к.п.) у 25-ти м басейнах; дворазова Чемпіонка (400 м к.п., 400 в/с) і срібна призерка (200 м к.п.) Чемпіонату світу 2001 року у Фукуоці; дворазова чемпіонка Всесвітньої Універсіади 2001 року у Пекіні (800 в/с, 200 к.п.); Чемпіонка Європи (200 м к.п.) та дворазова срібна призерка (400 м в/с, 400 м к.п.) чемпіонату Європи 2001 р. у Антверпені у 25-ти м басейнах; триразова Чемпіонка світу 2002 р. у Москві у 25-ти м басейнах (200, 400 м к.п., 400 м в/с); триразова Чемпіонка Європи та бронзова у естафетному плаванні 2002 р. у Берліні (200, 400 м к.п., 400 м в/с, 4x100 к.п.); дворазова Чемпіонка Європи (200, 400 м к.п.) та срібна (400 в/с) 2002 р. у Рієзі (Німеччина) у 25-ти м басейнах (ест.-5 м); дворазова Чемпіонка світу (400 м, 200 м к.п.) 2003 року у Барселоні; чотириразова чемпіонка Всесвітньої Універсіади 2003 року у Кореї; дворазова Чемпіонка Європи (200,400 к.п.), срібна призерка у естафетному плаванні та бронзова (400 в/с) Чемпіонату Європи 2004 року у Мадриді; дворазова чемпіонка XXVIII Олімпійських Ігор 2004 р. у Афінах /200 м к.п. 2.11,14, 400 к.п.- 4.34,83 м, багаторазова чемпіонка України; дворазова рекордсменка світу на дистанції 400 м к.п. у 25-ти та 50-ти м басейнах; триразова рекордсменка Європи на дистанціях 200 м к.п. і 400 м вільним стилем.

Клочкова Яна встановила 71 рекорд України у 25-ти та 50-ти м басейнах на дистанціях 100, 200, 400 м комплексним плаванням, 200, 400, 800, 1500 м вільним стилем, 100, 200 м на спині, 100, 200 м батерфляєм та естафетному плаванні. На Олімпійських іграх в Сіднеї

установила світовий рекорд на дистанції 400 м комплексним плаванням та рекорд Європи на дистанції 200 м комплексним плаванням.

Лісогор Олег Володимирович. Український плавець, майстер спорту міжнародного класу. Представляє спортивне товариство Збройних Сил, неодноразово ставав призером і чемпіоном світу, переможцем першості Європи. Закінчив Київський університет фізкультури і спорту. Зріст 192 сантиметри, вага 90 кілограмів.

У біографії Олега Лісогора можна відзначити те, що спортом він займався з дитинства. Плавання не відразу стало покликанням Олега. Тренуватися почав під керівництвом В. Турчина. Однак через півроку кинув заняття. Повернувся за наполяганням тренера. У 1996 році на турнірі у Франції зайняв третє місце. У 1999 році на чемпіонаті Європи в Стамбулі завоював "срібло".

Вперше Лісогор став чемпіоном світу в 2001 році. 26 січня 2002 року на Кубку світу в Берліні він встановив світовий рекорд на 50-метровій дистанції, подолавши її за 26.2 секунди. Пізніше Олег встановлює новий світовий рекорд – 26.17 секунди. У 2008 році Олег Лісогор знову стає чемпіоном Європи на дистанції 50 метрів, подолавши її за 27.43 секунди.

Учасник 3-х літніх Олімпіад (2000, 2004 і 2008 рр.). Краще досягнення на Олімпійських іграх – 6-е місце в комбінованій естафеті 4100 метрів у складі збірної України в 2004 році в Афінах.

Спортсмен є автором ще декількох світових рекордів. Зокрема, на дистанції 100 м. він не один раз сягав рекордного часу (58.14 секунди, а пізніше 58.08).

Чемпіонати світу (басейн 25 м)

Золото	Москва 2002 р.	50 м брасс
Золото	Москва 2002 р.	100 м брасс
Золото	Шанхай 2006 р.	50 м брасс
Золото	Шанхай 2006 р.	100 м брасс
Золото	Манчестер 2008 р.	50 м брасс
Бронза	Афины 2000 р.	50 м брасс
Бронза	Шанхай 2006 р.	Комб. естафета 4×100 м
Бронза	Манчестер 2008 р.	100 м брасс

Чемпіонати світу (басейн 50 м)

Золото	Фукуока 2001 р.	50 м брасс
--------	-----------------	------------

Золото	Мельбурн 2007 р.	50 м брасс
Срібло	Барселона 2003 р.	50 м брасс

Подкопаєва Лілія Олександрівна. Гімнастка, заслужений майстер спорту України (1994 р.), суддя міжнародної категорії. Народилася 15 серпня 1978 року в Донецьку. Виховувалася мамою і бабусею. У 2001 році з відзнакою закінчила Київський Інститут фізкультури за фахом – тренер-викладач. Потім навчалася в Донецькій державній академії управління.

Почала займатися спортивною гімнастикою з самого раннього дитинства. З п'яти до восьми років проводила по три обов'язкові щоденні тренування.

В результаті, завдяки таланту і винятковій працьовитості Л. Подкопаєва стала володаркою 45 золотих, 21 срібної та 14 бронзових медалей тільки на міжнародних змаганнях, не рахуючи національних першостей.

Один з її елементів – подвійне сальто вперед з поворотом на 180° – до цього часу ніхто із спортсменів не може повторити, навіть чоловіки.

1995 р. – абсолютна чемпіонка світу (Японія, Сабае), володарка Кубка Європи.

1996 р. – абсолютна чемпіонка Європи (Великобританія, Бірмінгем).

1996 р. – абсолютна чемпіонка Олімпійських ігор (США, Атланта).

Заслужений майстер спорту України (1994 р.), суддя міжнародної категорії. Виступала за спортивне товариство "Динамо".

Після закінчення спортивної кар'єри Л. Подкопаєва розгорнула в США власний бізнес з виробництва спортивного одягу, взялася за створення в Донецькій області мережі гімнастичних шкіл. Стала засновницею і головою Міжнародного благодійного фонду "Здоров'я поколінь". Організувала спортивний фестиваль "Золота Лілія".

У 2004 році була національним послом у Раді Європи з питань спорту, толерантності та чесної гри. В 2005 році – послом Доброї Волі ООН з питань СНІДу. В 2007 році нагороджена ООН за боротьбу з ВІЛ/СНІДом.

Переможниця у номінації "Спортсмен року" (1996). В 2006 р. удостоєна звання "Спортивний менеджер року"; в 2007 р. у загальнонаціональній програмі "Людина року" визнана "Жінкою року",

тоді ж перемогла в популярному телепроекті "Танці з зірками-2" на каналі "1+1".

Нагороджена Відзнакою Президента, хрестом "За мужність", орденом "За заслуги" II і III ступенів, медаллю "За активну громадську діяльність", орденом міста Сабає (Японія), почесними грамотами урядів США, Росії, Китаю, Румунії, Білорусі, Польщі, Японії. Кавалерственная дама ордену Святого Станіслава.

Пономарьов Руслан Олегович.
Наймолодший чемпіон світу в історії шахів, міжнародний гросмейстер і заслужений майстер спорту України.

Народився 11 жовтня 1983 року в місті Горлівка. Батько навчив Руслана шахам, коли хлопчикові було 5 років. В 9 років на відбірковому турнірі до першості України "Юнаки до 12 років" Руслан вийшов у фінал і став першорозрядником. Цікаво, що одна з виграних ним тоді партій дотепер залишається його найшвидшою турнірною перемогою.

В 1993 році в Краматорську виграв чемпіонат Донецької області серед юнаків.

Пономарьов виграв чемпіонат України "Юнаки до 12 р.", а в 1994 р. стає бронзовим призером першості світу. В 1995 р. у Франції відбулася першість Європи "Юнаки до 12 р." і тут Руслан уже вийшов переможцем. А в 1996 році, коли йому ще не виповнилося 13 років, він став чемпіоном Європи в турнірі "Юнаки до 18 р.". Незабаром у Севастополі відбувся міжнародний турнір, у якому Пономарьов не тільки став першим, але перевершив міжнародного майстра.

Знаменною для Пономарьова стала осінь 1997-го р. В 13 років він виграв чемпіонат світу "Юнаки до 18 р." у Єревані. У вересні того ж року на турнірі "Севастопольська осінь" Пономарьов переміг гросмейстера. Через місяць на міжнародному турнірі в Києві він знову попереду – упевнено, без поразок пройшов всю дистанцію, стає наймолодшим гросмейстером.

На олімпіаді в Елісті Пономарьов уперше зіграв за збірну України. У цей час Русланові здійснилося 15, отже, він повторив рекорд Фішера в п'ятнадцять років ставши учасником чемпіонату світу.

До 22 років завоював вражаючу кількість титулів як в Україні, так і за кордоном, ставши чемпіоном України, Європи і світу серед юнаків із шахів, а також віце-чемпіоном Європи серед дорослих.

У 2002 році досягнув найгучнішого свого успіху — у 18 років став чемпіоном світу із шахів за версією ФІДЕ.

Захоплюється також тенісом, більярдом, музикою і кулінарією. Нагороджений орденом Ярослава Мудрого V ступеня і За заслуги III ступеня

Серебрянська Катерина Олегівна. Абсолютна олімпійська чемпіонка з художньої гімнастики, 8-микратна чемпіонка світу, 9-тикратна чемпіонка Європи, кандидат наук, автор 7 фітнес – DVD "Ранкова гімнастика" і книги "Жіночі секрети Катерини Серебрянської, або Будь у формі", ведуча телепрограм "Будь у формі" і "Ранкова гімнастика", експерт по здоровому способу життя.

Народилася в Сімферополі 25 жовтня 1977 року. Батько – Олег Васильович, чемпіон СРСР з футболу; мати – Любов Овсіївна, заслужений тренер України з гімнастики, кавалер Ордена княгині Ольги, особистий тренер Катерини.

Катерина почала займатися художньою гімнастикою з 4 років. У 10 років перша перемога на турнірі "Олімпійські надії Україна".

У 11 років перемогла на Всесоюзній спартакіаді школярів і на Кубку СРСР серед дітей молодшого віку.

У 13 років – перша перемога на міжнародному турнірі у Франції. Перший серйозний виступ на чемпіонаті Європи (1991 р.) серед юніорів у Португалії, у складі молодіжної збірної СРСР. Командне місце – 1, "золото" – у вправі з м'ячем, "срібло" – за вправу з обручем.

Дебют на чемпіонаті світу в Брюсселі у 1992 р. Виступала в груповій вправі (4 місце) і в індивідуальній програмі (5 місце).

В 1993 році в Іспанії стала віце-чемпіонкою світу (2 місце) і чемпіонкою світу у вправі зі скакалкою, "срібло" – у вправі з обручем, "бронза" – у вправі з м'ячем і стрічкою.

У 1994 році – власниця кубка Європи (Англія).

Чемпіонат Європи в Греції:

золота медаль у вправі з м'ячем, з булавою, в командному заліку.

Чемпіонат світу в Парижі:

- 4 золотих медалі в окремих видах багатоборства;
- 4 місце в багатоборстві;
- володарка Гран-прі ФІЖ та кубка світу серед клубів (Aeon Cup).

У 1995 році – Чемпіонат світу:

- абсолютна чемпіонка світу;
- золота медаль в окремому виді багатоборства;
- срібна медаль в окремому виді багатоборства;
- бронзова медаль в окремому виді багатоборства;
- володарка Гран-прі ФІЖ;
- володарка кубка Європи (Англія);
- володарка кубка світу серед клубів (Aeon Cup).

У 1996 році – Чемпіонат Європи в Осло (Норвегія):

- абсолютна чемпіонка Європи;
- 2 золотих медалі т. д;
- володарка титулу "Жінка року України".

У 1997 році – Чемпіонка Європи у вправі зі скакалкою, а в 1998 р. – Чемпіонка Європи у вправі з обручем.

Після закінчення спортивної кар'єри в 1999 році, Катерина разом з матір'ю заснувала "Студію Серебрянських" – центр фізичного та естетичного розвитку дітей.

2002 рік – обрана головою комісії спортсменів НОК України.

У 2003 р. заснувала і очолила "Фонд розвитку спорту". Пізніше Катерина уклала контракт з компанією Макдональдс і заснувала компанію "Баланс меню" і "Органік фуд", а також свій власний інтернет сайт. Ініціювала програму "Ранкова гімнастика для школярів 4-х класів загальноосвітніх шкіл".

Хвостенко Оксана Юріївна – українська біатлоністка, п'ятиразова призерка чемпіонатів світу. Народилася 27 листопада 1977 року в Чернігові. У біатлон Оксана Хвостенко прийшла в 1993 році, і вже через три роки завоювала срібну медаль чемпіонату Світу серед юніорів. Однак, закріпитися в дорослій команді вона змогла тільки з 1999 року, коли стала входити в естафетну збірну.

У сезоні 2005-2006 рр. Оксана увійшла в десятку кращих за підсумками Кубка Світу і виграла два етапи. А в 2008 році Хвостенко виграла дві бронзи чемпіонату світу в індивідуальних змаганнях і срібло в естафеті.

У сезоні 2009 року Оксана в парі зі співвітчизником Андрієм Дериземлею стала переможницею Різдвяної шоу-гонки у німецькому Гельзенкірхені.

На чемпіонаті світу 2011-го року в Ханті-Мансійську Оксана Хвостенко стала срібним призером турніру в естафеті. Після завершення сезону 2010-2011 рр. Оксана і її чоловік український біатлоніст В'ячеслав Деркач разом оголосили про завершення кар'єри і почали роботу тренерами в рідному Чернігові.

Шевченко Андрій Миколайович – український футболіст, виступає за київське "Динамо" і національну збірну України. Заслужений майстер спорту України з 2003 р. Нагороджений найвищою державною відзнакою – "Герой України". У 2003 році став першим українцем, який виграв Лігу чемпіонів. Володар "Золотого м'яча" 2004 р. – призу, який вручають найкращому футболісту Європи. Один з найрезультативніших бомбардирів єврокубкових турнірів за всі сезони. Найкращий бомбардир національної збірної України в історії. Капітан збірної України. Тричі ставав найкращим бомбардиром Ліги чемпіонів, двічі – чемпіонату Італії. Другий бомбардир за всю історію "Мілана".

Андрій Шевченко народився 29 вересня 1976 року в місті Яготин, що на Київщині. Перші роки його життя пройшли у селищі Двірківщина. Згодом, у 1979 році, родина Шевченків переїхала до Києва, в один з нових міських районів – Оболонь.

Перші кроки у футболі Андрій робив на спортмайданчику середньої школи № 216. На одному з дитячих турнірів Шеви побачив тренер дитячо-юнацької спортивної школи київського "Динамо" Олександр Шпаков, запросивши до свого класу. Гра у шкіряний м'яч стала для Шеви головною справою в житті.

Команда, в якій виступав Шева в серпні 1991-го року стала переможцем останньої першості СРСР серед юнаків 1976 року народження. У її складі Шевченко, що починав, до речі, на позиції опорного півзахисника, завоював свої перші міжнародні призи й титули.

26 квітня 1994-го року Шевченко вперше з'являється на "великому екрані" – українське телебачення транслює зі Львова матч своєї юніорської збірної проти голландських однолітків. Андрій забиває один із двох м'ячів демонструючи відмінну техніку й бійцівський характер.

8 листопада того ж року 18-річний форвард дебютує в основному складі київського "Динамо".

Київським форвардом зацікавилися провідні колективи Європи, які пропонували вигідні контракти.

Голи у ворота французького "Ланса" й блискуче виконаний штрафний у матчі з "Арсеналом" допомагають українському чемпіону зайняти перше місце в групі.

Долю Шевченка вирішено – діамант такого огранювання мусить виблискувати в одному із західних суперклубів. "Мілан" досягає свого: 1 липня Андрій позує в червоно-чорній майці на віа Тураті. В Італії його називають новим ван Бастеном. Андрію лестять такі порівняння, але він чемно зауважує, що хотів би залишатися самим собою – ШЕВЧЕНКОМ.

2004 рік став найвдалишим роком Шевченка, завершившись довгоочікуваною і заслуженою перемогою в референдумі щотижневика France Football. Третій, після Олега Блохіна й Ігоря Беланова, українець, що став кращим гравцем Європи, присвятив цей титул своєму народові.

Із серпня 2005-го Шева може забивати золоті м'ячі "Золотою ногою". Одноіменний приз, заснований журналом World Champions Club і провідним спортивним виданням Італії La Gazzetta dello Sport, присуджений йому за підсумками інтернет-голосування, прирівнюється до звання найпопулярнішого футболіста планети.

29 серпня 2009 року Андрій Шевченко підписав дворічний контракт із київським "Динамо". За столичний клуб нападник виступає під звичним сьомим номером. Сезон 2010/2011 з київською командою він почав з повязкою капітана.

8 жовтня 2010 року провів свій 100-ий поєдинок за національну збірну України у домашній грі проти Канади (2:2) на стадіоні "Динамо" ім. Валерія Лобановського. Він став першим українським футболістом, що досягнув такого показника.

Зіркові історії успіху – дайджест

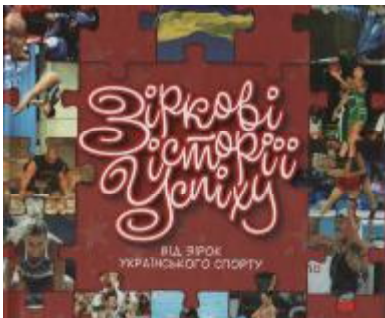

Воронина Л. Смак олімпійського золота: повість / Л. Воронина. – К. : Грані-Т, 2011. – 80 с. : іл. – (серія "Дівчата зі спорту")

Вона стояла на найвищій сходи́нці п'єдесталу, мружилася від сонця і усміхалася. Хоча той, хто стояв ближче до нової олімпійської чемпіонки ХХІ Олімпійських ігор в Пекіні Інни Осипенко-Родомської, міг побачити, що очі в неї повні сліз. Інна ніколи не вірила людям, які запевняли, що перемога не важлива, мовляв, головне – це випробовувати свої сили.

...Інна хитнула головою, і коли представник Олімпійського комітету повісив їй на груди медаль, піднесла її до губ, поцілувала, а потім спробувала нагороду на зуб... Публіка, присутня на врученні, зааплодувала й засміялася. Молода українка ще раз переконала своїх шанувальників, які нещодавно, затамувавши подих, стежили за її блискучим фінішем, що вона не розгубиться в будь-якій ситуації. Навіть коли виграш залежить від чотирьох тисячних секунди! Саме на стільки Інна випередила італійку...

Я ніколи не забуду того відчуття, коли стояла на найвищій сходи́нці п'єдесталу, на щоглі тріпотів синьо-жовтий прапор і звучав гімн нашої держави. Я знала, що в цю мить на мене дивляться мільйони людей у цілому світі, й для них я була уособленням України. Саме в такі хвилини відчуваєш ні з чим не порівняне щастя. Власне, задля кількох хвилин цього абсолютного і всепоглинаючого тріумфу я жила й працювала, починаючи з того дня, коли семирічною дівчинкою вперше взяла до рук весло й сіла в байдарку.

Зіркові історії успіху : від зірок українського спорту / ред.-упоряд. М. Савка; худож.-ред. І. Таранько. – Львів. : Вид-во Старого Лева, 2010. – 88 с. : іл.

Спорт на той час був дуже популярний і серед дітей, і серед дорослих. ...Ясного вересневого ранку ми з друзями, як завжди, грали в дворі у футбол. Мені на той час вже виповнилося дев'ять років, але за зростом я випереджав більшість моїх ровесників. Ми ганяли м'яча, як

тут підійшла якась жінка і підкликала мене до себе. Вона спитала, як мене звати, хто мої батьки і чи не хотів би я піти на секцію баскетболу. Це була тренер Алла Вергун.

...Життя змінилося – тепер ми з хлопцями з нашої секції повинні були прокидатися дуже рано, щоб рівно о шостій бути у дворі, де збиралася решта хлопців із нашої вулиці. О сьомій ранку починалися тренування, а тоді вже школа.

...Коли в тебе є мрія, дуже важливо її уявити, побачити.

Я завжди уявляв собі, як я кидаю м'яча, як він летить і опускається точно в кільце. Я зовсім чітко бачив, як стою на п'єдесталі і на мене одягають золоту медаль. І те, що виникало в моїй уяві, потім ставалося наяву.

Життєва позиція

Упевненість і віра в свої сили

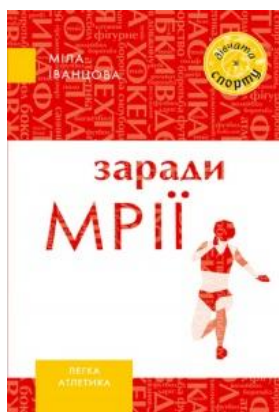
Я людина спорту і буду нею завжди. Але вдячний Богу, що знайшов себе і поза спортом. Відшукав у собі таланти. Щоб триматися на плаву серед політиків і бізнесменів.

Чесність

Можна когось обдурити, а власну совість – неможливо.

Відповідальність

Коли я відчуваю, що зробив щось не так, намагаюся "відкрити" ситуацію і повернутися до точки відліку та все виправити. Я намагаюся відповідально і справедливо ставитися до всіх людей. З якими спілкуюся (Олександр Волков).

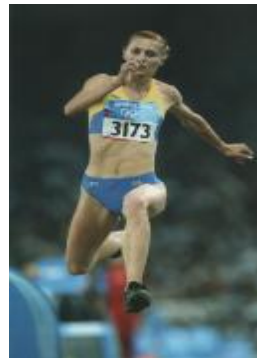
Іванцова, М. Заради мрії : [повість для дітей серед. шк. віку] / М. Іванцова. – К. : Грані-Т, 2011. – 72 с. : іл. – (Дівчата зі спорту).

У психології є такий термін – "self-made person", тобто, "людина, яка зробила себе сама". Ідеться про тип людей, що не хочуть коритися життєвим обставинам, а навпаки, змушують обставини коритися собі. Це люди, які максимально використовують свої природні здібності, щоб досягти успіху. Саме до таких належить

Олена Говорова. Пік її спортивної кар'єри припав на складний час – розвалився Радянський Союз.... В цю епоху Олена Говорова стала однією із найяскравіших представниць української легкої атлетики.

Головними рисами її спортивного характеру були професіоналізм та почуття власної гідності... ....показати максимальний результат на кожному старті вона вважала справою честі.

Олена Говорова виступала на трьох олімпійських іграх і восьми чемпіонатах світу – і щоразу потрапляла у фінал.

...Закінчення кар'єри для кожного спортсмена є дуже складним етапом життя. Олена Говорова – яскравий виняток.... Новою професією Олени стала організація та проведення спортивних свят та змагань. ...Глядачі, які захоплено аплодують ефектній та успішній жінці, звісна річ, не здогадуються, яка праця стоїть за цією красивою картинкою. ...Для глядачів Олена Гворова – яскравий символ українського спорту.

Ільченко, О. Абсолютний чемпіон : [повість для дітей серед. шк. віку] / О. Ільченко. – К. : Грані-Т, 2011. – 80 с. : іл. – (Дівчата зі спорту).

Аня стояла посеред залу в Японії... Вона вже не думала про успіх, про тренера і тим більше про нагороди. Ось зазвучить музика, й вона зробить усе як належить. Психологічно вона готова до виступу. А молодий організм упорається із навантаженням... півтори хвилини: виступ завершено.

...Українські спортсмени мимоволі стоять гуртом, пліч-о-пліч, мов стіна... І коли очікування сягає апогею, стає зрозумілим, представники якої країни зайняли призові місця на такому поважному світовому змаганні. Оголошення разом із рухомими рядками табло: Україна – третє командне місце! Це чудовий результат! Наші художні гімнастки – треті у світі! Аня не підвела команду, вона виступила дуже добре... і команда країни утверджується серед світових лідерів!

...В Україні вже давно не було спортсменки, яку б любили так, як Аню Безсонову. Це вона збирала тисячі людей у київському Палаці спорту на турнірі "Кубок Дерюгіних". Це її зустрічали з олімпійських ігор та чемпіонатів світу в аеропорту Бориспіль десятки простих вболівальників із горами квітів та подарунків. Це її знає вся країна як олімпійську чемпіонку – попри те, що золото ігор Аня так і не отримала, для кожного українця вона справжня чемпіонка. Та що там Україна – в багатьох країнах світу є фан-клуби "Бес", як її називали в

гімнастиці. На більшості чемпіонатів Європи та світу, турнірах Гран-прі Безсонова отримувала неофіційні нагороди глядацьких симпатій і найелегантнішої спортсменки змагань.

Крайняниця, П.І. Історія закарпатського футболу / упоряд. В.Ю. Тарасюк; П.І. Крайняниця. – Ужгород : Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ у справах преси та інформації, 2004. – 272 с. : іл.

Розбудову незалежної України не можна уявити без врахування надбань минулого. Послуговуючись здобутками історії, сьогодні створюємо те підґрунтя, на якому формуватиметься майбутня доба. Сказане стосується й галузі фізичної культури і спорту. Тим більше, що тепер наше суспільство лише перебуває в пошуках створення їх ефективної системи, залишивши позаду період державної самостійності. Таким чином, без врахування учорашнього досвіду, ентузіазму, мудрості тут не обійтися. Спираючись на традиції, силу національного характеру, на славний життєвий шлях кращих попередників, український народ зможе досягти ще більш вагомих результатів і піднятися на вищий рівень розвитку.

У контексті сказаного важливу роль відіграють регіони, ті люди, які на місцях творили історію, примножували здобутки рідного краю. З-поміж імен – Петро Крайняниця, яскрава постать у спортивному літописі Закарпаття.

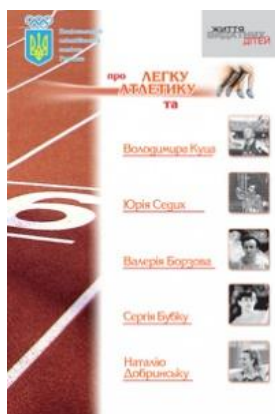
Кухаренко, О. Олімпійські ігри / О. Кухаренко. – Х. : Ранок, 2012. – 160 с. : ілюстр. – (Ілюстрована енциклопедія).

Саме в цій книзі можна познайомитися з легендарними героями олімпійських ігор, дізнатися точні дати і місця їх проведення, а також події, на тлі яких проходили спортивні битви. Структура книги дозволяє легко знайти Олімпіаду, яка цікавить читача, і познайомитися з інформацією, що стосується вибору столиці ігор, підготовки до заходу, церемоній відкриття і закриття та проведення самих змагань, а також прочитати про найвідоміших спортсменів і курйози тих чи інших Олімпійських ігор. Книга містить ілюстрації й таблиці, присвячені представленим на кожній Олімпіаді, із зазначенням країни-переможця. Крім того, наводиться список усіх президентів Міжнародного

олімпійського комітету і 20-ти найтитулованіших олімпійських чемпіонів.

Національний олімпійський комітет України про легку атлетику та Володимира Куца, Юрія Седих, Валерія Борзова, Сергія Бубку, Наталію Добринську / О. Мащенко. – 2-е вид., допов. – К. : Грані-Т., 2011. – 120 с. : іл. – (Життя видатних дітей).

Спорт щедро винагороджує наполегливих та завзятих. У цьому ще в дитинстві переконалися герої оповідань, які підготував для вас Національний Олімпійський Комітет. Зараз вони – відомі у цілому світі легкоатлети: Володимир Куц – зірковий стаєр, дворазовий олімпійський чемпіон; Юрій Седих – рекордсмен світу, олімпійський чемпіон з метання молота; Сергій Бубка – найкращий стрибун із жердиною, рівних якому немає й досі, президент НОК України; Наталя Добринська – олімпійська чемпіонка з найважчого виду легкої атлетики – багатоборства; Валерій Борзов – один із найшвидших українських спринтерів, олімпійський чемпіон, президент Федерації легкої атлетики України. Книга для маленьких спортсменів та любителів спорту, а також їхніх батьків. 2010 рік.

"...хай як складеться ваше життя і хай куди закине вас доля, ніколи не зупиняйтеся на шляху до поставленої мети. Для людини немає нічого неможливого, якщо ця людина вірить у власні сили. Перемагайте! Перемагайте в чесному змаганні гідних суперників. Це і є справжнє людське щастя" (Сергій Бубка)

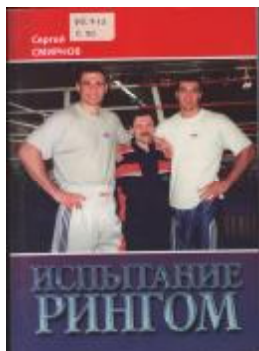
Національний олімпійський комітет України про художню гімнастику та Ірину Дерюгіну, Олександру Тимошенко, Олену Вітриченко, Катерину Серебрянську, Анну Безсонову: оповідання / Г. Палій, О. Мащенко. – К. : Грані-Т., 2010. – 88 с. – (Життя видатних дітей)

Вправи зі стрічкою під пасадобль або ж із м'ячем під музику з балету "Спартак" у виконанні Іри хотіли побачити в усьому світі. Мало не щомісяця вона поверталася додому з новими нагородами міжнародних і внутрішніх змагань. У 1975-1079 роках на чемпіонатах СРСР Ірина Дерюгіна неодмінно виборювала перші місця

в багатоборстві, лише одного разу – на Чемпіонаті Європи 1978 року – посіла друге місце. Таким чином вона виконала дану татові обіцянку – здобула більше медалей, ніж він.

...Ірина Дерюгіна здобула всі можливі нагороди, які в ті роки розігрувалися в художній гімнастиці. Її успіхи вплинули на подальше становлення цього виду спорту й визначення України провідною державою світу в художній гімнастиці.

Смирнов, С. Испытание рингом. – Тернополь : Богдан, 2008. – 272 с. : ил.

...И вот финал Сотых в истории Международного олимпийского комитета XXVI летних Олимпийских игр. И в финале Владимир Кличко...

...Результат того, уже исторического поединка всем любителям бокса хорошо известен. Сейчас же мне бы хотелось рассказать о том, что именно так, через

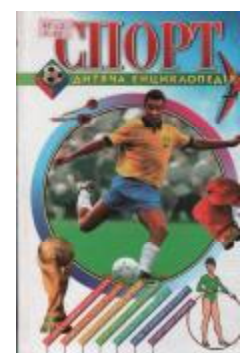
телевизионную трансляцию, произошло мое знакомство с Владимиром Кличком... и его тренером Владимиром Золотаревым...

Все что я увидел во время турнира на ринге, настолько поразило меня, что мне захотелось познакомиться с братьями Кличко поближе, узнать о них больше.

"...Сегодня уже не только в нашей стране, но и за рубежом знают, где родились и в какой семье выросли братья Виталий и Владимир Кличко. Однако я позволю себе еще раз напомнить читателю некоторые факты их биографии, расскажу об их спортивных дебютах. Я попытаюсь провести некоторые паралели в боксерских судьбах Золотарева и братьев

Кличко, чтобы глубже понять, в чем же состоит формула большого тренерского успеха Владимира Алексеевича и его легендарных воспитанников".

Спорт: для дітей середнього шкільного віку / авт.-упоряд. М.О. Володарська, Є.С. Канівський. – Харків : Фоліо, 2004. – 317 с. – (Дитяча енциклопедія)

...Чому людей так приваблює спорт? Відповідь проста: спортивні заняття приносять велику радість. Хіба не приємно досягти успіхів у будь-якому змаганні? До

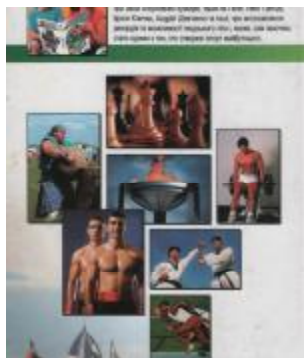
того ж спорт робить нас більш стрункими, сильними і здоровими.

...Якось П'єр де Кубертен, фундатор сучасного олімпійського руху, сказав; "Спорт – це не рокіш. Його відсутність нічим не можна замінити... Я думаю: кожна людина повинна працювати над собою, як працює скульптор над кам'яною брилою."

Остаточний вибір між балетом і професійним заняттям гімнастикою *Дерюгіна* зробила влітку 1972 р., коли її запросили до молодіжної збірної країни. Спортивний характер Дерюгіної допомагав переборювати будь-які труднощі. Їй було 15 років, коли вона взяла участь у своєму першому чемпіонаті. Потім був дебют за кордоном, у Голландії. Ірина дуже хвилювалася, але цей виступ привернув увагу професіоналів світового рівня. Про її манеру виконання, артистизм і старанність багато писала преса, пророкуючи їй велике майбутнє. Юній гімнастці аплодували навіть судді... Так починалось воістину тріумфальне сходження майбутньої олімпійської чемпіонки.

...Сьогодні Ірина Іванівна займається підготовкою українських гімнасток до різних вітчизняних і закордонних змагань. Вона – директор спеціалізованої дитячо-юнацької школи олімпійського резерву...

Імена *Віталія і Володимира Кличків* з кожним днем стають усе більш і більш відомими. А основа їхньої зростаючої популярності – самодисципліна, цілеспрямованість і працьовитість.

...Дитячі заняття різними видами єдиноборств поступово склалися в досить серйозне захоплення кікбоксінгом у Віталія і боксом у Володимира. За невеликий проміжок часу Віталій досяг значних спортивних успіхів – став шестиразовим чемпіоном світу з кікбоксінгу (чотири рази серед професіоналів і двічі серед любителів), а також триразовим чемпіоном України з боксу, чемпіоном I Всесвітніх ігор військовослужбовців у надважкій ваговій категорії (Італія, 1995 рік), срібним призером чемпіонату світу.

Володимир не відставав від старшого брата. У дитинстві він був тихим і спокійним хлопчиком. Багатьом здавалося, що він стане філософом і буде віддаватися думкам на самоті десь у лісовій глушині на березі річки. Але доля готувала йому інше. Уже в сімнадцять років він завоював звання чемпіона Європи серед юніорів. П'ять разів Володимир виборював звання чемпіона України з боксу, став чемпіоном I Всесвітніх ігор військовослужбовців у важкій ваговій

категорії (Італія, 1995 рік), срібним призером чемпіонату Європи з боксу (1996 рік). Найбільше його досягнення на аматорському боксерському ринзі – золота медаль і звання чемпіона з боксу в надважкій ваговій категорії на Олімпійських іграх в Атланті (1996 рік). Ця перемога була відзначена орденом "За мужність"...

Віталія і Володимира поєднують родинні зв'язки, але водночас між ними існує братерське змагання, в якому перемоги одного з братів надихають іншого на досягнення більших успіхів. Можливо, саме цим пояснюється їхній стрімкий злет.

...Їхні перемоги на професійному ринзі були настільки вражаючими, що імениті спортсмени ("легенда німецького боксу" – Аксель Шульц) відмовлялися від двобою з братами Кличками... Злет українських спортсменів був настільки стрімким, що світова спортивна громадськість заговорила про їхню феноменальність у боксі.

Суббота, Ю. В. Оздоровчі рухові програми самостійних занять фізичною культурою і спортом: практичний посібник. – вип. 1. / Ю.В. Суббота. – К. : Кондор, 2011. – 164 с.

Людина, особливо молода, її життя і здоров'я є найвищими соціальними цінностями держави, визначеними Конституцією України. За роки незалежності, Україною прийнято низку стратегічних державних і національних програм, спрямованих на збереження і поліпшення здоров'я громадян. Між тим, вони не гарантували поліпшення стану здоров'я населення України, зокрема молоді. Особливе занепокоєння викликає стан здоров'я студентської молоді, яке є невід'ємною складовою частиною здоров'я нації в цілому і має стратегічне значення для забезпечення здоров'я нації в цілому.

...Самостійні заняття фізичними вправами, якщо виконувати їх регулярно, без сумнівів, відіграють велику роль в оптимізації функціонального стану людей, збереження їх здоров'я, забезпечення високої працездатності фахівців...

НОК назвав кращих українських спортсменів 2011 року

На початку лютого з США прийшла несподівана новина – українка Ольга Волкова завоювала бронзу в акробатиці на чемпіонаті світу з фристайлу.

Ця медаль стала першою на чемпіонатах світу для України в жіночому фристайлі за всю історію. Крім того, Ольга двічі піднялася на подіум етапів Кубка світу.

Воронін Андрій (футбол)

Кращий український футболіст в цьому році нарешті проявив себе в московському "Динамо", ставши капітаном і лідером команди.

У нинішньому чемпіонаті Росії український легіонер в 25 поєдинках записав на свій рахунок 11 результативних ударів і ще 12 головних передач.

Долгополов Олександр (теніс)

2011 рік став особливим для Олександра Долгополова, який вперше в кар'єрі виграв турнір АТР, дійшов до чвертьфіналу турніру "Великого шолома" в Австралії.

Зантарая Георгій (дзюдо)

Зантарая в цьому році двічі піднімався на подіум крупних змагань – спершу він став вперше в кар'єрі чемпіоном Європи, ставши також кращим спортсменом континентальної першості, а потім зайняв третє місце на чемпіонаті світу.

Іванов Артем (важка атлетика)

Вищим досягненням збірної України з важкої атлетики в цьому році стало друге місце Артема Іванова на чемпіонаті світу в Парижі, причому "золото" наш атлет програв лише за додатковими показниками, показавши однаковий результат з чемпіоном світу казахом Ільїним.

Кличко Віталій (бокс)

Віталій Кличко в цьому році двічі захищав свій титул чемпіона світу в суперважкій вазі за версією WBC. Обидва бої були виграні нокаутом.

Кличко Володимир (бокс)

Володимир Кличко в поточному році вийшов на ринг один раз, але завдяки перемозі над Девідом Хесм брати Клички здійснили свою давню мрію щодо завоювання всіх чемпіонських поясів у суперважкій

вазі. Після цього бою українські чемпіони заінтригували сюрпризом продовження своєї кар'єри.

Саладуха Ольга (легка атлетика)

До цього року ми 6 років не знали смаку перемог на чемпіонатах світу з легкої атлетики, але виступ в корейському Тегу Ольги Саладухи став тріумфальним.

Крім світового "золота", Ольга виграла ще змагання на командному чемпіонаті Європи, а також загальний залік в "Діамантовій лізі".

Семеренко Віта (біатлон)

Збірна України з біатлону блискуче провела минулий сезон, головним піком якого став виступ на чемпіонаті світу, де наша команда завоювала дві медалі, але якщо "срібло" в естафеті у нас пізніше відібрали через допінговий скандал, то "бронза" Віти Семеренко в індивідуальній гонці нікуди не поділася.

Третє місце в індивідуальній гонці стало першою особистою нагородою Віти Семеренко на чемпіонатах світу. У минулому сезоні Віта також була чемпіонкою Європи і виграла три "золота" Універсіди.

Терещук Вікторія (п'ятиборство)

На чемпіонаті світу в Москві Вікторія Терещук стала головною зіркою – в перший же день вона завоювала "золото" в індивідуальних змаганнях, яке стало першим світовим в історії незалежної України. Друге "золото" в історії України Терещук здобула через два дні, вигравши в парі з Дмитром Кирпулянським "золото" в міксті, а під кінець жіноча збірна України на чолі з Терещук завоювала "бронзу" чемпіонату світу.

Харлан Ольга (фехтування)

Найсильніша українська фехтувальниця цього року поповнила свою скарбничку медалей індивідуальним "золотом" і командним "сріблом" чемпіонату Європи, стала чемпіонкою Універсіади, а також завоювала індивідуальну "бронзу" і ще одне командне "срібло" на чемпіонаті світу з фехтування на шаблі.

Олександр Бондар – Олександр Горшковозов (стрибки у воду)

Будучи не так давно однією з лідируючих країн у водних видах спорту, на чемпіонаті світу в Шанхаї ми тішилися єдиною "бронзою" нашої пари стрибунів у воду з 10-метрового трампліна. Відзначимо, що крім світової першості, Олександр Бондар та Олександр Горшковозов виграла в цьому році і "срібло" чемпіонату Європи.

Збірна України з боксу (Василь Ломаченко, Олександр Усик, Тарас Шелестюк, Євген Хітров, Денис Берінчік)

Маючи кілька чемпіонів світу серед професійних боксерів, Україна до цього року залишалася без чемпіонів в аматорських змаганнях.

У 2011 році все змінилося після того, як наші боксери "нокаутували світ", вигравши чотири "золота" і одну срібну медаль.

Естафетна четвірка на чемпіонаті світу (Олеся Повх, Наталія Погребняк, Марія Ремінь і Христина Стуй)

У медаль в естафеті 4 по 100 метрів на чемпіонаті світу в Тегу не дуже вірили, бо США та Ямайка були безсумнівними лідерами у сезоні.

До величезної радості, "бронзу" вирвали українські дівчата, яким вдалося пробігти естафету з найкращим своїм результатом сезону – 42.51 сек, піднявшись у підсумку на подіум.

Збірна України з художньої гімнастики (Аліна Максименко, Ганна Різатдінова, Вікторія Мазур та Вікторія Шинкаренко)

Після завершення кар'єри Анни Безсонової результати України в художній гімнастиці пішли на спад, але цього року з'явилося світло в кінці тунелю, після того як у командному багатоборстві українські дівчатка завоювали "бронзу" чемпіонату світу.

Останній раз у багатоборстві на подіумі чемпіонату світу українська команда стояла в далекому 2005 році, тому на успіх цього року не можна дивитися без оптимізму.

Інформаційні джерела

1. Про внесення змін до Закону України "Про фізичну культуру і спорт" та інших законодавчих актів України від 17 листопада 2009 року № 1724-VI. Про деякі заходи щодо вдосконалення системи фізичного виховання дітей та молоді у навчальних закладах і розвитку дитячо-юнацького спорту в Україні : указ Президента України від 3 червня 2009 р. № 478 // Урядовий кур'єр. – 2009. – 27 черв. (№ 114). – С. 12.

2. Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 993 // Олімпійська арена. – 2008. – № 11. – С. 31-35.

3. Видатні особистості : повна ілюстр. енциклопедія / укладачі : К. Гіффорд, Д. Холланд, А. Крамер ; пер. з англ. Р. Фещенко. – К.: Країна Мрій, 2008. – 256 с. : іл.

4. Віровський, Л. П. Атлетична гімнастика : навч. посібник / Л.П. Віровський. – К. : ІСДО, 1994, – 208 с.

5. Галас, Я. "Коли хлопці підходять знайомитися й питають, чим займаюся, спочатку незручно й відповідати, бо вони зразу лякаються!" – каже багаторазова чемпіонка світу та Європи з гирьового жонгливання Анжеліка Химинець / Я. Галас // РІО. – 2012. – 11 лют. (№ 6). – С. 19. : фото.

6. Гончарук, А. По имени Стелла / О. Гончарук, Т. Каргова. – К. : СПД Богданова А.Н., 2007. – 137 с. : ілюстр.

7. Губарев, В.К. Історія України : універсальний ілюстрований довідник / В.К. Губарев / пер. з рос. Губаревої Б.М. – Донецьк : ТОВ ВКФ "БАО", 2008. – 576 с. : іл.

8. Журба, Н. Феномен Лобановського / Н. Журба // Урядовий кур'єр. – 2003. – 13 трав. – С. 9.

9. Зіркові історії успіху : від зірок українського спорту / ред.-упоряд. М. Савка ; худож.-ред. І. Баранько. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2010. – 88 с. : іл.

10. Кокотюха, А.А. Віталій Кличко / А.А. Кокотюха ; худож.-оформ. О.Н. Артеменко. – Х.: Фолио, 2009. – 120 с. – (Знаменитые украинцы).

11. Косих, Г. Гордість "Динамо" – кращий хавбек Європи : [легендарному півзахисникові Юрію Войнову виповнилося б 80 років] / Г. Косих // Урядовий кур'єр. – 2011. – 10 листоп. (№ 209). – С. 16.

12. Крайняниця, П.І. Історія закарпатського футболу / упоряд. В.Ю. Тарасюк / П.І. Крайняниця. – Ужгород : Госпрозрахунковий

редакційно-видавничий відділ у справах преси та інформації, 2004. – 272 с.: іл.

13. Кращі у спорті за минулий рік // РІО. – 2012. – 11 лют. (№ 6). – С. 18. : табл.

[Кращі спортсмени і кращі тренери області з олімпійських та неолімпійських видів спорту 2011 року]

14. Кудырко, А.Л. Футбол України : статистический справочник / А. Л. Кудырко. – К. : КНТ, 2007. – 304 с.

15. Кухаренко, О. Олімпійські ігри / О. Кухаренко. – Х. : Ранок, 2012. – 160 с. : ілюстр. – (Ілюстрована енциклопедія).

16. Куш, П. "Мені потрібно було бути на дві-три голови вище за інших...": [про легендарного воротаря донецького "Шахтаря" Юрія Дегтярьова] / П. Куш // Урядовий кур'єр. – 2011. – 10 листоп. (№ 209). – С. 15. : фото.

17. Маленко, О. Брати Клички : знай наших / О. Маленко // Я вивчаю українську. – 2012. – № 4. – С. 24-27. : фото.

18. Маленко, О. Яна Клочкова – королева плавання / О. Маленко // Я вивчаю українську. – 2012. – № 3. – С. 26-29. : фото.

19. Мурахов, И. В. Спорт и физическая красота человека / И.В. Мурахов. – К. : Рад. шк., 1981. – 104 с.

20. Національний олімпійський комітет України про легку атлетику та Володимира Куця, Юрія Сєдих, Валерія Борзова. Сергія Бубку, Наталю Добринську : оповідання / Національний олімпійський комітет України. – 2-ге вид., доповн. – К. : Грані-Т, 2011. – 102 с. : ілюстр. – (Життя видатних дітей)

21. Національний олімпійський комітет України про художню гімнастику та Ірину Дерюгіну, Олександру Тимошенко, Олену Вітриченко, Катерину Серебрянську, Анну Безсонову: оповідання / Національний олімпійський комітет України. – К. : Грані-Т, 2010. – 88 с. : іл. – (Життя видатних дітей)

22. Пак, С. "Першим Землю обітовану відкрив Андрій Баль" : [про экс-воротаря київського "Динамо" і збірної СРСР В. Чанова] / С. Пак // Урядовий кур'єр. – 2012. – 9 лют. (№ 25). – С. 15.

23. Платонов, В. Н. Фізична підготовка спортсмена : навч. посібник / В.Н. Платонов, М.М. Булатова. – К. : Олімпійська література, 1995. – 320 с.

24. Приступа, Є. Н. Традиції української національної фізичної культури / Є.Н. Приступа, В.С. Пилат. – Львів : Троян, 1991. – 124 с.

25. Савків, Б. Євро-2012 і національна гордість / Б. Савків // Слово Просвіти. – 2012. – 18-14 берез. (№ 10). – С. 4.
26. Сорока, М. Міфи і реалії давньогрецьких олімпіад / М. Сорока // Урядовий кур'єр. – 2004. – 24 квіт. – С. 12-13.
27. Сорока, М. З Олімпії до Афін – через Україну / М. Сорока. – К. : Київ. правда, 2005. – 367 с. : фотоілюстр.
28. Тарасюк, В. Закарпаття крізь призму юнацьких ігор – 2010 : підсумки / В. Тарасюк // Ужгород. – 2011. – 19 лют. (№ 6). – С. 13. : іл.
29. Тарасюк, В. Промінь волейбольної надії : [чоловічий волейбол на Закарпатті] / В. Тарасюк // Ужгород. – 2012. – 11 лют. (№ 6). – С. 13.
30. Тимошенко, Ю. Історичний екскурс у спорт / Ю. Тимошенко // Чумацький шлях. – 2011. – № 3. – С. 8-11. : іл.
31. Файн, Егон. 1000 дивовижних фактів : пер. з нім. / Е. Файн ; мал. М. Озе ; оформ. обкл. Д. Іванов. – К. : Школа, 2005. – 240 с. : іл.
32. Федорів, В. Футбол як риса національного буття / В. Федорів // Київ. – 2002. – № 3. – С. 155-159.
33. Федченко, М. Військово-спортивні змагання та здоровий спосіб життя / М. Федченко // Основи захисту Вітчизни. – 2012. – № 4. – С. 13-14.
34. Футбол – це молодість тисячоліть : конкурс "Творчість освітян" / укл. С. В. Щербіна // Позакласний час. – 2012. – № 9-10. – С. 97-101.
35. Шейніна, О. Я. Рекорди та досягнення України / О. Я. Шейніна. – Х. : Торсінг Плюс, 2011. – 95 с. : іл. – (Моя Україна).
36. Як стати футболістом / упоряд. С. Павельчук ; худ. І. І. Вовк, О. Кот. – К. : Країна Мрій, 2009. – 28 с. : іл.
37. Мудрік, В. І. Вплив міжнародних організацій на розвиток фізичного виховання та спорту / В.І. Мудрік // Основи здоров'я та фізична культура. – 2008. – № 5-6. – С. 12-17.
38. Ода спорту // Позакласний час. – 2009. – № 13-14. – С. 88, 89. [крилаті вислови про спорт]
39. Пожилова, В. ...І підкоряються нові рубежі : український теніс / В. Пожилова // Олімпійська арена. – 2007. – №10. – С.60-63. : фото.
40. Розповіді про спорт : все про фізичне виховання учнів // Позакласний час. – 2009. – № 13-14. – С. 81-87.

Електронні ресурси

41. BBC Україна [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.bbc.co.uk/ukrainian/sport/>.

42. Володько В. Найкращі спортсмени України 2011 року [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://man.tochka.net/ua/36578-luchshiy-ukrainskiy-sportsmen-2011-goda-opros/>. – Назва з титул. екрана.

Всеукраїнська спортивна газета "Спорт-арена" [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://sport-arena.com.ua/> – Донецьк. – Назва з титул. екрана.

Новости спорта, архив предыдущих выпусков.

43. Знаменитості України [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://ukrfoto.net/people_list.html. – Назва з титул. екрана.

44. Информационное агентство "Спорт Украины" [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://sport.ua/>. – Назва з титул. екрана.

Информационно-аналитическое издание, бокс, баскетбол, теннис, хоккей, гандбол, волейбол и др. Обзор спортивных событий в Украине и за рубежом, анонсы

45. Новости спорта на "Champion.com.ua" [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.champion.com.ua/> – [К]. – Назва з титул. екрана.

46. Новости украинского спорта "Наш спорт" [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.sports.com.ua/> – [К]. – Назва з титул. екрана.

Сайт об українському спорті і спортсменах. Футбол, бокс, плавання, легка атлетика.

47. Офіційний сайт Державної служби молоді та спорту України [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.msms.gov.ua/sport/control/uk/index>. – Назва з титул. екрана.

48. Спорт Аналитик [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://sportanalytic.com> – [К]. – Назва з титул. екрана.

Новости спорта, онлайн результаты, аналитика, обзор матчей, комментарии специалистов с места событий, интервью с известными спортсменами.

49. Спорт Онлайн [Електронний ресурс]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.sportonline.ua/> – [К]. – Назва з титул. екрана.

Зміст

Вступ.....	3
Хроніка перемог.....	4
Зіркові історії успіху – дайджест.....	19
НОК назвав найкращих українських спортсменів 2011 року.....	27
Інформаційні джерела.....	30
Електронні ресурси.....	33

Інформаційно-бібліографічний дайджест

***"На Олімпі
українського спорту"***

Укладач:
Горай Л.С.

Комп'ютерний набір та верстка:
Горай Л.С.
Щадей Н.І.

Відповідальна за випуск
В. Д. Чіка

На Олімпі українського спорту : інформ.-бібліограф. дайджест / ЗОДЮБ ; уклад. Л.С. Горай ; відпов. за вип. В.Д. Чіка. – Ужгород, 2012. – 36 с. : іл.

**Віддруковано на обладнанні
Закарпатської обласної бібліотеки для дітей та юнацтва**

88000, м. Ужгород, вул. Волошина, 20